

ENSCHEDÉ, 9 APRIL 2018

KWALITEITSAFSPRAKEN PROJECTPLAN

UNIVERSITY OF TWENTE.

Zoals aangekondigd in het regeerakkoord gaat de Minister van OCW kwaliteitsafspraken maken met individuele instellingen. De kwaliteitsafspraken beschrijven hoe de Studievoorschotmiddelen aangewend worden om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Inmiddels is een sectorakkoord afgesloten tussen de Minister van OCW, de nationale studentenbond, hogescholen en universiteiten waarin kaders voor de totstandkoming van de kwaliteitsafspraken beschreven zijn. Wat betreft de uitwerking van de kwaliteitsafspraken geeft OCW de ruimte om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de natuurlijke cyclus van de universiteit om onnodige administratieve lasten te beperken. Voor de Universiteit Twente betekent dit dat de toetsing van de kwaliteitsafspraken samenvalt met de Instellingstoets Kwaliteitszorg. De Universiteit Twente wil daarom de instellingsbrede kwaliteitsafspraken in december 2018 aanleveren. Aan de Universiteitsraad is door het College toegezegd dat Faculteitsraden instemming hebben op facultaire kwaliteitsplannen die mogelijk zijn vanwege de aan de faculteit toegekende studievoorschotmiddelen. Faculteiten zullen voor 1 september 2018 deze facultaire plannen voor kwaliteitsafspraken, met instemming van de faculteitsraden, gereed dienen te hebben.

Kaders kwaliteitsafspraken

De kwaliteitsafspraken van de universiteit dienen inzichtelijk gemaakt te worden op de 6 thema's voor onderwijskwaliteit die OCW beschrijft. Deze thema's zijn conform de ingezette koers van de Strategische Agenda Hoger Onderwijs van OCW uit 2015 en zijn mede gevoed door de Gemeenschappelijke Agenda van de Vereniging Hogescholen, VSNU, ISO en LSVb die eind 2016 is opgesteld. De thema's van OCW, verrijkt met de onderwerpen uit de Gemeenschappelijke Agenda, zijn als volgt (zie bijlage 1 voor een gedetailleerde uitwerking):

- Intensiever en kleinschalig onderwijs (onderwijsintensiteit): relatie en contact student-docent, kleinere onderwijsgroepen, community vorming;
- Studiesucces: inclusief doorstroom, toegankelijkheid en gelijke kansen studenten ongeacht achtergrond of herkomst;
- Onderwijsdifferentiatie: talentontwikkeling binnen en buiten de studie, relevant onderwijs (verbonden met onderzoek, maatschappelijke thema's, internationale ervaring);
- Verdere professionalisering van docenten (docentkwaliteit): goede en betrokken docenten, waardering inspanningen docent, continue professionalisering, onderling delen onderwijsmateriaal en expertise;
- Meer en betere begeleiding van studenten: leren studeren, proactief en structureel;
- Passende en goede onderwijsfaciliteiten: bevorderen intensief en kleinschalig onderwijs, combinatie fysieke en digitale middelen, toekomstbestendige faciliteiten.

Naast dat de kwaliteitsafspraken gerelateerd dienen te worden aan de thema's van OCW, zal onderbouwd moeten worden dat ze passen bij het profiel en de context van de Universiteit Twente en aansluiten op staand onderwijsbeleid.

De ambities die worden geformuleerd betreffen het geheel van de ambities van de instelling voor de verbetering van onderwijskwaliteit. OCW benadrukt dat het niet uitsluitend gaat om de ambities die met de studievoorschotmiddelen kunnen worden gerealiseerd. Wel dient de instelling te beargumenteren dat de onderwijskwaliteitsverbetering zonder de studievoorschotmiddelen niet mogelijk zouden zijn geweest. Onderdeel van de kwaliteitsafspraken is een meerjarenbegroting die zicht geeft op de voorgenomen besteding van de studievoorschotmiddelen. Een instelling kan gemotiveerd de keuze maken om slechts op één of enkele thema's in te zetten. Verder kunnen ambities gelden voor de gehele instelling, maar ook voor bepaalde onderdelen daarvan of voor specifieke groepen studenten. De kwaliteitsafspraken hebben een looptijd van 2019 tot en met 2024. Halverwege deze looptijd vindt een tussentijdse beoordeling plaats en de universiteit dient daarom in haar plannen aan te geven wat zij in 2021 gerealiseerd wil hebben.

OCW geeft aan dat er drie toetsmomenten zullen zijn, namelijk: toetsing van de plannen en de totstandkoming hiervan, een tussenbalans in het najaar van 2022 op basis van de realisatie van de afspraken tot en met 2021, en een eindoordeel dat samenvalt met de volgende ronde ITK.

De NVAO zal de minister van OCW op basis van bevindingen van een beoordelingspanel adviseren over de mate waarin de kwaliteitsafspraken voldoen aan de gestelde criteria, zoals vastgelegd in het sectorakkoord, en over de mate waarin de kwaliteitsafspraken eind 2024 gerealiseerd zijn. Het plan van de universiteit wordt getoetst aan de hand van de volgende criteria:

1. Het plan draagt beredeneerd bij aan kwaliteitsverbetering van het onderwijs. De voornemens die de instelling heeft met de studievoorschotmiddelen en doelen die zij daarmee wil verwezenlijken op de zes thema's, zijn helder geformuleerd en passen bij de context, historie en bredere (onderwijs)visie van de instelling.
2. De interne belanghebbenden zijn in voldoende mate betrokken bij het opstellen van het plan en er is voldoende draagvlak bij interne en relevante externe belanghebbenden.
3. De voornemens in het plan zijn realistisch gelet op de voorgestelde inzet van instrumenten en middelen en de organisatie en processen binnen de instelling.

Momenteel stelt de NVAO een protocol op voor de beoordeling van de kwaliteitsafspraken in het Hoger Onderwijs. Dit protocol zal de mogelijkheid bieden om de kwaliteitsafspraken als een afzonderlijke trail gelijktijdig met de Instellingstoets kwaliteitszorg door de onafhankelijke commissie te laten toetsen.

Een negatieve beoordeling van de plannen van een instelling ten aanzien van de kwaliteitsafspraken en inzet van de studievoorschotmiddelen kan uiteindelijk resulteren in een besluit van de minister om de studievoorschotmiddelen niet uit te keren in de jaren 2021 tot en met 2024. Indien bij de tussentijdse toets in 2022 blijkt dat de realisatie van de kwaliteitsafspraken van een instelling onder de maat is en deze instelling binnen een jaar niet alsnog voldoende voortgang weet te boeken, dan kan de minister besluiten dat deze instelling in 2024 niet profiteert van de toename van de studievoorschotmiddelen in 2024 ten opzichte van 2023.

Projectdoelstellingen en bestuurlijke uitgangspunten

Doordat door OCW de relatie gelegd wordt tussen de op te stellen kwaliteitsafspraken en de besteding van de vrijgekomen middelen uit het studievoorschot is de projectdoelstelling voor de Universiteit Twente tweeledig:

1. Opstellen van een investeringsagenda voor het onderwijs voor 2018 met concretisering allocatie middelen in faculteiten.
2. Opstellen van een set van kwaliteitsafspraken gedragen binnen de universitaire gemeenschap en in afstemming met onze externe stakeholders voor de periode 2019 tot en met 2024.

Richtinggevend voor het totstandkomingsproces van de kwaliteitsafspraken zijn de volgende bestuurlijke uitgangspunten:

- a. De kwaliteitszorg is geborgd door de PDCA cycli. Deze gelaagde PDCA cycli (opleiding > faculteit > instellingsbreed) wordt aangewend voor het opstellen van de kwaliteitsafspraken.
- b. De student is partner in het bereiken van een goede onderwijskwaliteit. Studenten hebben invloed op de totstandkoming van de kwaliteitsafspraken.

Horizontale dialoog en inspraak medezeggenschap

Met de totstandkoming van de kwaliteitsafspraken sluit de Universiteit Twente aan bij de onderwijsverbetercyclus. Van medezeggenschapsorganen op de verschillende organisatieniveaus wordt daarmee een inhoudelijke bijdrage gevraagd in het proces. Dit betekent dat binnen opleidingen, met inspraak van opleidingscommissie, kwaliteitsagenda's tot stand komen. De faculteitsraden hebben instemmingsrecht op de facultaire kwaliteitsafspraken en de facultaire kwaliteitsagenda voor 2018. Op instellingsniveau heeft de universiteitsraad instemmingrecht op

instellingsbrede componenten en gemeenschappelijke onderdelen van de kwaliteitsafspraken die de universiteit aanlevert bij OCW.

Belangrijk bij de totstandkoming van de kwaliteitsafspraken is een bredere betrokkenheid van de universitaire gemeenschap, waarbij studenten en docenten mee kunnen denken over de inhoud van de kwaliteitsafspraken. Uitgangspunt hierbij is dat het bestuur en de medezeggenschap gezamenlijk zorgen voor een brede betrokkenheid van de onderwijsgemeenschap. Binnen de faculteit wordt de dialoog gefaciliteerd tussen studenten, docenten en eventuele andere stakeholders over de te vormen facultaire kwaliteitsafspraken. De portefeuillehouders onderwijs zijn binnen de faculteiten de aangewezen personen om deze betrokkenheid bij de totstandkoming van de kwaliteitsafspraken in afstemming met de medezeggenschap te initiëren en faciliteren. Voor de planvorming is het van belang dat uitkomsten van overleggen met studenten en/of docenten over de verbetering van onderwijskwaliteit gedocumenteerd worden zodat deze bevindingen benut worden in de PDCA-cycli en dat hieruit in het later stadium geput kan worden bij de vorming van kwaliteitsafspraken in de faculteit of instellingsbreed.

Een gewenst neveneffect van de totstandkoming van de kwaliteitsafspraken is dat de onderwijsverbetercyclus wordt versterkt waarbij de PDCA cycli op de niveaus van opleiding, faculteit en instelling goed op elkaar zijn aangesloten. Als gevolg van de wet versterking bestuurskracht hebben opleidingscommissies en faculteitsraden recent een prominentere rol gekregen met betrekking tot de onderwijskwaliteit. Doordat van medezeggenschapsorganen nadrukkelijk een bijdrage wordt verwacht in het proces, is het de verwachting dat deze versterkte rol van de lokale medezeggenschapsorganen in de praktijk verder eigen wordt gemaakt.

Het College van Bestuur zal met de Universiteitsraad bespreken of de medezeggenschapsorganen duurzaam gefaciliteerd zijn om een bijdrage te kunnen leveren aan de onderwijsverbetercycli (PDCA) van de universiteit in het algemeen en in het kader van de kwaliteitsafspraken specifiek. Indien nodig zullen in afstemming met de Universiteitsraad adequate maatregelen genomen worden.

Financiële verantwoording

OCW vraagt van de instellingen dat zij in het plan over de kwaliteitsafspraken inzicht geven in de voorgenomen inzet van de studievoorschotmiddelen op de zes landelijk overeengekomen thema's en de doelen die de instelling met die bestedingen wil realiseren. De Universiteit Twente heeft een inschatting gemaakt van het budget Studievoorschotmiddelen van de faculteiten in de periode 2019 tot en met 2022. Deze is weergegeven in onderstaande figuur. Faculteiten besluiten met instemming van de faculteitsraden hoe ze de middelen, gerelateerd aan de facultaire kwaliteitsafspraken, zullen besteden. Mocht blijken dat faculteiten onderling gemeenschappelijke ambities hebben en bundeling van activiteiten resulteert in meer slagkracht, dan zullen dergelijke ambities een plaats krijgen in instellingsbrede componenten van de kwaliteitsafspraken. Het totaal aan plannen zal opgenomen worden in een meerjarenbegroting van de universiteit.

WSV budget per faculty (indicative)				k€
	2019	2020	2021	2022
ET	445	531	897	1.128
EWI	394	469	804	1.006
TNW	531	628	1.068	1.336
BMS	668	806	1.364	1.706
ITC	18	21	33	41
CB	504	587	1.028	1.276
total	2.560	3.042	5.194	6.498

Projectorganisatie

De portefeuillehouders onderwijs zijn verantwoordelijk voor de totstandkoming van facultaire kwaliteitsafspraken. Hierbij zorgt de portefeuillehouder onderwijs ervoor dat de PDCA-cyclus in de faculteit wordt aangewend voor het opstellen van facultaire kwaliteitsafspraken waarmee de betrokkenheid van opleidingscommissies en de faculteitsraad onderdeel is van het totstandkomingsproces.

De procesregie voor de totstandkoming van de kwaliteitsafspraken ligt op het niveau van de universiteit. De Universitaire Commissie Onderwijs zal een voorstel over instellingsbrede kwaliteitsafspraken, die bestaat uit het samenhangend geheel van facultaire kwaliteitsafspraken met daarbij ook de instellingsbrede onderdelen voorkomend uit UT-breed onderwijsbeleid, ter vaststelling voorleggen aan het CvB.

Een support group ondersteunt de portefeuillehouders onderwijs bij de totstandkoming van de kwaliteitsafspraken en stuurt in het proces aan op samenhang tussen de facultaire kwaliteitsafspraken zodat deze gezamenlijk, aangevuld met instellingsoverstijgende componenten, een geheel vormt dat past bij het profiel en de onderwijsvisie van de UT. Verder faciliteert de support group instellingsbrede discussies over kwaliteitsafspraken. De support group bestaat uit vertegenwoordigers vanuit de faculteiten, twee student-leden en een ondersteuning vanuit S&B. Waar nodig leveren de diensten op verzoek van de support group benodigde expertise.

Om raakvlakken tussen de 6 thema's van OCW en het profiel en het staand onderwijsbeleid van de Universiteit Twente scherp te hebben, zal in het voorjaar hierover een overzicht gemaakt worden die binnen faculteiten als handreiking gebruikt kan worden. De Universitaire Commissie Onderwijs zal advies geven over deze handreiking.

Het College van Bestuur is eindverantwoordelijk voor de totstandkoming van de kwaliteitsafspraken en legt hierover verantwoording af bij OCW. Het College neemt de Universiteitsraad mee in het proces en het College stelt de instellingsbrede kwaliteitsafspraken vast nadat de Universiteitsraad hiermee heeft ingestemd. De Rector is de portefeuillehouder van het totstandkomingsproces van de kwaliteitsafspraken waarbij de Vicevoorzitter nauw betrokken blijft in het proces.

Globale planning en milestones

December 2018 als aanlevertermijn voor kwaliteitsafspraken vanuit de universiteit en 1 september 2018 als aanleverdeadline voor facultaire kwaliteitsafspraken zijn leidend voor de planning. Om op het niveau van de instelling voldoende sturing te kunnen houden op het proces, worden faculteiten gevraagd om voor 1 juli de conceptversies van plannen voor de kwaliteitsafspraken ter informatie aan te leveren bij het College. Nagegaan zal worden in hoeverre deze plannen voldoen aan de sectorafspraken. Eventuele opmerkingen vanuit het College kunnen vervolgens nog door de faculteit meegenomen worden in het stuk dat voor 1 september aangeleverd wordt. In onderstaand overzicht staat globaal aangegeven wanneer het proces binnen opleidingen, faculteiten en instellingsbreed loopt.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
<i>Opleiding</i>												
<i>Faculteit</i>												
<i>UT breed</i>												

Belangrijke milestones in het proces zijn:

<i>Moment</i>	<i>Niveau</i>	<i>Milestone</i>	<i>Medezeggenschap</i>
Mei	Opleiding	Kwaliteitsagenda per opleiding met a) verbeteracties voor 2018 en b) ambities voor 2019-2022	Opleidingscommissie geeft advies over kwaliteitsagenda. Studenten en docenten worden betrokken in gesprek over onderwijskwaliteit.
April	Instellingsbreed	Gezamenlijke bijeenkomst i.k.v. kwaliteitsafspraken	Medezeggenschapsorganen zijn vertegenwoordigd bij deze bijeenkomst
Mei	Instellingsbreed	Projectplan totstandkoming instellingsbrede kwaliteitsafspraken	Universiteitsraad wordt om advies gevraagd over het projectplan (16-05)
Juni	Faculteit	Conceptversie kwaliteitsafspraken*	
Augustus**	Faculteit	a) Facultaire kwaliteitsafspraken met meerjarige scope b) Onderbouwing onderwijskwaliteitsverbetering i.r.t. studievoorschotmiddelen 2018	Faculteitsraad heeft instemmingsrecht op de facultaire kwaliteitsafspraken
November	Instellingsbreed	Stand van zaken kwaliteitsafspraken, bijvoorbeeld mede middels outline kwaliteitsafspraken	Universiteitsraad wordt geïnformeerd over stand van zaken kwaliteitsafspraken (07-11)
December	Instellingsbreed	Instellingsbrede kwaliteitsafspraken	Universiteitsraad heeft instemmingsrecht op instellingsbrede componenten kwaliteitsafspraken (12-12)

*Faculteiten worden gevraagd om voor 1 juli de conceptversie van de facultaire kwaliteitsafspraken aan te leveren bij het College.

**1 september is de deadline voor faculteiten om de plannen over de facultaire kwaliteitsafspraken aan te leveren bij het College.

Bijlage 1 - Uitwerking OCW thema's kwaliteitsafspraken

Intensiever en kleinschalig onderwijs (onderwijsintensiteit)

De relatie tussen docenten en studenten is cruciaal voor goed onderwijs. Daarom is het belangrijk het contact tussen student en docent verder te intensiveren. Dit kan bijvoorbeeld door in te zetten op kleinere onderwijsgroepen en community-vorming en door meer tijd vrij te maken voor persoonlijke feedback en individuele begeleiding. Om dit te bereiken is verdere uitbreiding van het aantal docenten per student noodzakelijk. Het aanstellen van meer docenten maakt het ook mogelijk om de inhoud van het onderwijs te koppelen aan maatschappelijke thema's en onderzoek waardoor de nieuwsgierigheid van studenten en hun onderzoekend vermogen wordt vergroot.

Meer en betere begeleiding van studenten

Het is de verantwoordelijkheid van de universiteiten en hogescholen om alle studenten gelijke kansen te bieden, ongeacht achtergrond, herkomst en vooropleiding. Niet alleen incidenteel, als het mis dreigt te gaan, maar ook proactief en structureel. Daarvoor wordt gedacht aan intensieve begeleiding en ondersteuning door bijvoorbeeld professioneel opgeleide tutores, studieadviseurs, student-psychologen, student-decanen en studieloopbaanbegeleiders. Dat voorkomt problemen en zorgt voor optimale ontwikkeling van alle studenten.

Studiesucces

Alle studenten die daarvoor de capaciteiten hebben moeten de kans krijgen om hun studie succesvol te starten en te voltooien. Aandacht voor de doorstroom en toegankelijkheid van het onderwijs voor studenten uit het vo en mbo, gelijke kansen, inclusief hoger onderwijs, het voorkomen van uitval en het bevorderen van studiesucces blijven belangrijke thema's voor het hoger onderwijs. Op basis van analyse van het studiesucces van de studentenpopulatie kan een instelling besluiten haar aandacht primair op bepaalde groepen studenten en/of opleidingen te richten en daarvoor doelstellingen te formuleren.

Onderwijsdifferentiatie

Hogescholen en universiteiten spelen in op de verschillende achtergronden en ambities van studenten en de behoeftes van de arbeidsmarkt door een gevarieerd aanbod aan onderwijstrajecten naar niveau (Ad, Ba, Ma) aan te bieden. Ook wordt geïnvesteerd in talentprogramma's, zoals honours programma's of programma's op het gebied van bijvoorbeeld maatschappelijke betrokkenheid, ondernemerschap, kunst of sport.

Daarnaast kunnen hogescholen en universiteiten differentiëren in didactische onderwijsconcepten.

Passende en goede onderwijsfaciliteiten

Het is van belang dat de studiefaciliteiten en –infrastructuur intensief en kleinschalig onderwijs bevorderen. Digitale bronnen kunnen nog beter worden geïntegreerd in het onderwijsproces: studenten moeten de onderwijsomgeving, zowel fysiek als digitaal, optimaal kunnen benutten in hun studieproces. De studiefaciliteiten en -infrastructuur moeten aansluiten op de eisen van het onderwijs van de toekomst.

Verdere professionalisering van docenten (docentkwaliteit)

Goede en betrokken docenten zijn de sleutel tot kwalitatief hoogwaardig onderwijs. Ingezet kan worden op verdere professionalisering van docenten. Daarbij hoort ook meer waardering voor de werkzaamheden van docenten, bijvoorbeeld door in het wetenschappelijk onderwijs meer aandacht te hebben voor onderwijsprestaties. Docenten moeten ook op de hoogte kunnen blijven van de laatste inhoudelijke, didactische en digitale ontwikkelingen. Hierbij helpt het om het eigen onderwijsmateriaal te mogen delen en dat van anderen te kunnen benutten. Docenten zouden meer mogelijkheden moeten hebben om zichzelf te ontwikkelen, bijvoorbeeld – in het geval van hbo-docenten - door zelf onderzoek te gaan doen.

